



Onderwerp:	Spookjongeren
Portefeuillehouder:	Kristel Rutgers-Swartjes
Datum beantwoording:	03-12-2019
Datum indienen vraag/vragen:	11-11-2019
Vragensteller:	Janny Klei
Fractie:	PvdA

Aan de gemeenteraad

Toelichting/inleiding

Op 26 juli 2019 kopte de NOS bij een nieuwsbericht : 'Duizenden spookjongeren onvindbaar voor de overheid'. Het item bericht over spookjongeren van 18-27 jaar die wel in Nederland verblijven, maar niet in beeld zijn bij instanties. Het aantal spookjongeren is in 2018 gestegen naar 50.000. De status die zij krijgen wanneer ze uit beeld verdwijnen is Vertrokken Onbekend Waarheen (VOW). De gevolgen voor jongeren die niet ingeschreven staan zijn groot. Ze hebben geen recht op een aantal cruciale voorzieningen. Ze kunnen geen zorgverzekering afsluiten, uitkering aanvragen of baan aannemen. De Nationale Ombudsman geeft aan dat gemeenten beter moeten kijken naar manieren om het afglijden deze jongeren te voorkomen. De fractie van de PvdA vindt het een zorgelijke ontwikkeling en maakt zich in het bijzonder zorgen om de (bijna) uitgeschreven VOW-jongeren in onze gemeente.

De namens bovengenoemde fractie op grond van het reglement van orde van de gemeenteraad gestelde vraag/vragen betreffend bovenvermeld onderwerp beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1

Bent u bekend met de berichtgevingen over spookjongeren, onder andere van de NOS?

Beantwoording

Deze informatie is bij ons bekend

Vraag 2

Heeft het college een beeld van de hoeveelheid spookjongeren in onze gemeente? Zo nee, waarom niet en wat gaat het college er aan doen om deze jongeren in beeld te krijgen?

Beantwoording

Ja, daar hebben wij een beeld van. Voor zover wij kunnen nagaan zijn er **geen spookjongeren** in onze gemeente.

Vraag 3

Heeft het college ervaringen vanuit de gemeente of hulpverlenende instanties met spookjongeren? Zo ja, tegen welke specifieke knellende regels lopen de jongeren aan? Zo nee, ligt daar niet een rol/verantwoordelijkheid voor de lokale overheid?

Beantwoording

We hebben geen specifieke ervaringen met spookjongeren. Onze verantwoordelijkheid is wel om groepen jongeren zo goed mogelijk te volgen. Het volgende beeld kunnen we daarvan schetsen:

Sinds 2011 is er een vangnet voor jongeren die uit beeld dreigen te raken. Door het monitoren en het in traject nemen van deze jongeren, blijven ze in beeld. Deze monitoring doen we tweemaal per jaar.

Het risico op maatschappelijke uitval voor de groep Oud Voortijdig Schoolverlaters (oud-VSV) zonder substantieel inkomen/werk, zonder actuele schoolinschrijving en/of sociale uitkering is het grootst. De focus ligt dan ook op deze groep jongeren met het doel om 100% van deze groep in beeld te krijgen en te houden. Zij worden proactief thuis opgezocht door het Regionaal Meldpunt- en Coördinatie (RMC) en outreachend een hand geboden om op zoek te gaan naar mogelijke oplossingen. Doel van de RMC-functie is het scheppen van voorwaarden voor jongeren om de voor hen hoogst haalbare en meest passende onderwijs- en/of arbeidsmarktpositie te bereiken. De samenwerking binnen het netwerk van hulpverlening- en onderwijsinstellingen staat voorop om een sluitende aanpak te bieden aan deze groep jongeren.

Deze groep Oud-VSV volgen wij tot 23 jaar. Als deze jongeren niets doen (geen nieuwe schoolinschrijving en geen werk of uitkering) worden ze twee keer per jaar door een RMC-medewerker bezocht. De RMC-medewerker gaat dan met hen in gesprek over hun toekomst en wat hen hindert om een stap te zetten.

Alle jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie zijn daarmee in beeld. Onderzoek heeft uitgewezen dat er geen jongeren zijn 'verdwenen' die mogelijk als spookjongere zijn aan te wijzen. Iedereen is herleidbaar.

Dit weten we echter niet van de jongeren van 23 jaar en ouder. Onderzoek naar deze groep mag het RMC wettelijk nog niet doen.

In ieder geval is met grote mate van zekerheid uit te sluiten dat de afgelopen vijf jaar jongeren tot 23 jaar uit de gemeente Het Hogeland als spookjongere kunnen worden aangemerkt. Met grote mate van zekerheid kunnen we zeggen dat alle jongeren eerst bekend zijn als leerplichtige en na de leerplicht in beeld zijn als kwalificatieplichtige. Na het behalen van een startkwalificatie zijn ze bij ons niet meer in beeld. Uit deze groep is het dus mogelijk om 'onopgemerkt' te verdwijnen.

Vraag 4

Zijn u situaties bekend dat ouders in de bijstand hun kinderen uitschrijven zodra ze 21 jaar worden, vanwege het feit dat de uitkering dan daalt omdat verwacht wordt dat de jongere kan meebetalen in het huishouden? Hoe gaat u daar mee om?

Beantwoording

Er zijn geen gegevens bekend dat kinderen uitgeschreven worden zodra ze 21 zijn, vanwege het feit dat er mogelijk gekort wordt op de uitkering in verband met het delen van kosten.

Wanneer er een vermoeden is van een onjuiste inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP), bijvoorbeeld omdat het opgegeven adres niet overeenkomt met adres waar een persoon daadwerkelijk verblijft, wordt een adresonderzoek gestart.

Vraag 5

Proactieve benadering van jongeren, voordat ze uitgeschreven worden op een adres blijkt succesvol. Aan welke acties denkt het college, die het meeste effect sorteren?

Beantwoording

Na het starten van een adresonderzoek (i.v.m. het vertrek van een jongere) wordt via diverse kanalen gepoogd om het nieuwe adres te achterhalen. Zowel binnengemeentelijk, als ook extern. Mocht een verblijfplaats van de persoon niet te achterhalen zijn dan wordt een persoon uitgeschreven onder de noemer van "vertrokken met onbekende bestemming" (VOW). Zodra iemand zich weer inschrijft kan de persoon weer worden gevolgd. De procedure is vastgelegd in de wet BRP.

Vraag 6

Eén van de redenen voor jongeren om niet ingeschreven te staan is dat ze onvindbaar willen zijn voor deurwaarders en schuldeisers. Is het college voornemens deze jongeren een duurzaam traject aan te bieden zodat er geen drempel meer is om zich niet uit te schrijven op een adres, ze niet meer los te laten en ze te helpen met onder andere het oplossen van hun schulden? Zo niet, waarom niet? Bent u het met ons eens dat niemand hoort te spoken?

Beantwoording

De groep onzichtbare jongeren, waarvan er geen gegevens bij ons bekend zijn, en jongeren met een inkomen beneden de € 500,- bevinden zich mogelijk in kwetsbare situaties. Zij hebben voor ons de eerste prioriteit. Ook naar de jongeren die een betaalde baan hebben zonder opleiding/diploma, gaat onze aandacht uit. Zij bevinden zich ons inziens in een kwetsbare positie. De jongeren die in traject bij Werkplein of UWV zijn, worden door ons gemonitord en zorgezegd de hand toegereikt indien nodig. Hierbij komt maatwerk kijken en samenwerking met de betrokken partijen.

Binnen het jongerenbestand zijn er ook een aantal jongeren die als 'verhuisd' zijn aangemerkt. Zij blijven op de lijst staan tot zij de leeftijd hebben bereikt van 23 jaar oud. Dan stopt onze bevraging volgens onze huidige opdracht. Afgelopen schooljaar zijn wij, zo ver dat gaat, de verhuizers een op een nagegaan. In het Hogeland ging het om 38 jongeren. De uitkomst was dat er geen ontbrekende adressen zijn en dat ze allemaal geregistreerd staan. Vanuit onze monitorende rol ontglipt er zorgezegd geen enkele jongere die voorkomt op de oud-VSV lijst.

Wij nemen aan u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

P.P.M. van Vilsteren,
Gemeentesecretaris

H.J. Bolding,
Burgemeester